

1 Our Shiur began with the Gemara returning to the conversation between רב הגי and the כהנים who had come back from בבל to help build the second המקדש בית.

גופא רב אמר אישתבש כהני ושמואל אמר לא אישתבש כהני - רב says that they were mistaken in saying that the food does not become טמא, because the question was about a רביעי and, לטומאה קדשים go until a רביעי. שמואל says that their answer was correct, because the question was about a טומאה חמישי.

1

גופא

<p>ושמואל אמר לא אישתבש כהני</p> <p><i>The question was about a חמישי לטומאה</i></p>	<p>רב אמר אישתבש כהני</p> <p><i>The question was about a רביעי לטומאה</i></p>
---	--

2 The Posuk states; הן ישא איש בשר קדש בכנף בגדו ונגע בכנפו אל הלחם ואל הנזיד ואל השמן - ואל שכנו ואל כל מאכל היקדש ויענו הכהנים ויאמרו לא - In this Posuk קדש בשר refers to a שרץ - He's carrying a שרץ in his cloak.

Rashi explains: According to Rav, when the Posuk says; ונגע בכנפו אל הלחם - it means that the שרץ - which is in his cloak - touched the bread.

The bread then touched the stew, which touched the wine, which touched the oil.

Rashi does not reckon the general term מאכל. Now, the שרץ is an טומאה, making the לחם a טומאה לטומאה, שני נזיד, the שני a and the שני שלישי. Therefore, רביעי לטומאה שמן. They were mistaken.

2

רש"י

According to רב

<p>הן ישא איש בשר קדש ← שרץ ← <i>כא טומאה</i></p> <p>בכנף בגדו</p> <p>ונגע בכנפו אל הלחם ← BREAD ← <i>ראשון</i></p> <p>ואל הנזיד ← STEW ← <i>שני</i></p> <p>ואל היין ← WINE ← <i>שלישי</i></p> <p>ואל השמן ← OIL ← <i>רביעי!</i></p> <p>ואל כל מאכל היקדש ויענו הכהנים ויאמרו לא</p> <p>Therefore רב אמר אישתבש כהני</p>	<p>ואל כל מאכל היקדש ויענו הכהנים ויאמרו לא</p>
--	---

3 According to Shmuel, ונגע בכנפו אל הלחם - does not mean that the שרץ which is in his cloak touched the bread. Rather, that which touched the שרץ - either the cloak, or something else that was in the cloak - touched the bread. If so, that item is the טומאה, making the bread a שני, until the oil is only a טומאה חמישי. Therefore, רב אמר לא אישתבש כהני - They were NOT mistaken.

Rashi also points out, that רב הגי was testing them in even טומאה דרבנן, because in this sequence we have ומשקה אוכל ומשקה. מטמא משקה.

3

According to שמואל

<p>הן ישא איש בשר קדש ← שרץ ← <i>כא טומאה</i></p> <p>בכנף בגדו ← CLOAK ← <i>ראשון</i></p> <p>ונגע בכנפו אל הלחם ← BREAD ← <i>שני</i></p> <p>ואל הנזיד ← STEW ← <i>שלישי</i></p> <p>ואל היין ← WINE ← <i>רביעי</i></p> <p>ואל השמן ← OIL ← <i>חמישי!</i></p> <p>ואל כל מאכל היקדש ויענו הכהנים ויאמרו לא</p> <p>Rashi points out <i>מטמא דרבנן</i> was testing them in even חגי אוכל מטמא אוכל ומשקה מטמא משקה</p>	<p>ואל כל מאכל היקדש ויענו הכהנים ויאמרו לא</p>
---	---

4 Tosfos understands the sequence differently. According to Rav, the שרץ which is an אב הטומאה made the cloak a טומאה, which then touched EITHER the לחם OR the נזיד, making it a שלישי, which in turn touched EITHER the יין OR the שמן, making it a רביעי, which then touched כל מאכל - another food which became a רביעי לטומאה.

4 תוס' According to רב

הן ישא איש

בשר קדש ← שרץ ← כטומאה אב

בכנף בגדו ← CLOAK ← ראשון

ונגע בכנפו אל הלחם ואל הנזיד ← BREAD OR STEW ← שני

ואל היין ואל שמן ← WINE OR OIL ← שלישי

ואל כל מאכל היקדש ← FOOD ← רביעי!

ויעזו הכהנים ויאמרו לא

5 According to Shmuel, there was something between the בגד and the לחם, making the oil at the end a רביעי לטומאה.

5 שמואל According to שמואל

הן ישא איש

בשר קדש ← שרץ ← כטומאה אב

בכנף בגדו ← CLOAK ← ראשון

בגד touched something ← שני

ונגע בכנפו אל הלחם ואל הנזיד ← BREAD OR STEW ← שלישי

ואל היין ואל שמן ← WINE OR OIL ← רביעי

ואל כל מאכל היקדש ← FOOD ← חמישי!

ויעזו הכהנים ויאמרו לא

6 The גמרא asks on Rav; טמא - further in the conversation חגי asks whether a טמא can generate a רביעי לטומאה, and the כהנים correctly said that it can. According to Rav, why would the כהנים err in the first question and not in the second?

6 רב The גמרא asks on רב

תא שמע חגי ASKS:

If a טמא can generate a רביעי לטומאה on קדשים

THE כהנים CORRECTLY SAID:

It can become a רביעי לטומאה

Why would they err in the first question and not in the second?

7 The Gemara gives two answers:
 -1- בקיאים הן בטומאת מת ואין בקיאים בטומאת שרץ -
 They were fluent in the Halachos of מת, טומאת מת, but not as
 fluent in שרץ טומאת שרץ.
 -2- התם רביעי הכא שלישי -
 They did not know about לטומאה רביעי, but knew about שלישי
 לטומאה, which was the case of מת טומאת מת.
 According to Rashi, אבי אבות הטומאה מת - which is an
 touched the לחם, making it an אב הטומאה, and the oil at the end
 שלישי לטומאה.
 According to Tosfos, the מת touched the בגד, and the food at
 the end became a שלישי לטומאה.

7

1

ואין בקיאים בטומאת שרץ	בקיאים הן בטומאת מת
---------------------------	------------------------

2

הכא שלישי <i>They knew about כאן לטומאה</i>	התם רביעי <i>They did not know כאן לטומאה</i>
--	--

8 The Gemara asks on Shmuel;
 תא שמע - the Braisa cites a פסוק where חגי declared
 everything that the כהנים offered to be טמא.
 According to שמואל, they never erred in anything about
 טמא - why would we consider what they offered to be טמא?
 The Gemara answers קא מתמה - Chagai was not actually
 saying that their עבודה was טמא. He was wondering - consider-
 ing their expertise - if anything they ever made was טמא!

8

שמואל asks on גמרא
 The Gemara asks on Shmuel

תא שמע
 תא שמע

פסוק ברייתא cites:
 The Braisa cites a פסוק where חגי declared
 everything the כהנים offered
 to be טמא

They never erred in anything
 about טמא?

אתמודי קא מתמה
 He was wondering

9 The Gemara goes back to discuss which liquids רבי יוסי בן יועזר
 had said are טהור.
 גופא רב תני משקי בית מטבחה ולוי תנא משקי בי מדבחיא -
 Rav held that only blood and water are excluded from טומאה,
 but לוי held that even wine and oil which are used on the מזבח
 are precluded from טומאה.
 Now, we must remember that there was also a Machlokes רב
 and רבי יוסי בן יועזר whether שמואל meant to preclude the
 liquids from טומאה entirely, or just that they cannot be טמא
 other things.

9

טהור are said רבי יוסי בן יועזר
 Which liquids are טהור

גופא ולוי תנא משקי בי מדבחיא even WINE & OIL	רב תני משקי בית מטבחה BLOOD & WATER
--	--

טומאה precluded from
 טומאה precluded from

רב & שמואל
 רב & שמואל

Whether רבי יוסי בן יועזר meant to
 preclude the liquids from טומאה

רב Entirely	שמואל They cannot be טמא other things
----------------	--

10 The מחלוקת connects the two גמרא:
 First, according to לוי that oil and wine are also precluded from טומאה, if he accepts שמואל's understanding that רבי יוסי בן יעור said that they cannot be מטמא other things, but they can become טמא themselves, we can explain that the כהנים were correct in telling חגי that the list of items, including oil, is itself טמא, by assuming they each touched the ראשון directly. However, if לוי accepts רב's understanding that these liquids cannot become טמא at all, there would be no way to explain the conversation between חגי and the כהנים.
 - על כרחך כשמואל סבירא ליה

10

ולוי תנא
משקי בי מדבחיא
 even WINE & OIL
 are precluded from טומאה

X רב
 Entirely

✓ שמואל
 They cannot be מטמא other things

The כהנים were correct:
 The oil became טמא by touching the ראשון directly

על כרחך כשמואל סבירא ליה

11 Second, Shmuel's opinion that the כהנים were correct in saying that the liquid cannot become a לטומאה can be understood if he held like רב that only blood and water are precluded from טומאה, but the liquids that the כהנים were talking about can become טמא, albeit not to the level of חמישי. If, however, שמואל held like לוי that oil and wine also are precluded from טומאה, why would the כהנים only exclude the liquids from becoming a חמישי, implying that they can become a שלישי or רביעי?
 - על כרחך כרב סבירא ליה

11

שמואל
לא אישתבש כהני
 Liquid cannot become חמישי לטומאה

X ולוי תנא
 משקי בי מדבחיא
 even WINE & OIL

✓ רב תני
 משקי בית מטבחיא
 only BLOOD & WATER

The liquids the כהנים were talking about can become טמא

על כרחך כרב סבירא ליה

12 The גמרא then brings two ברייתות, one to support לוי and the other to support רב:
 The ברייתא that supports לוי teaches that even though דם, יין, שמן and מים all cannot become טמא in the בית המקדש, if these liquids were made טמא outside the בית המקדש, and then brought inside they would be טמא. This Braisa mentions all 4 משקין.

12

כמינה
 לוי that supports

דם, יין, שמן & מים

If made טמא OUTSIDE the בית המקדש and then brought INSIDE

IN the בית המקדש

Cannot become טמא

They would be טמא

13 The **ברייטא** that supports **רב** discusses only water and blood - as **רב** did - and says that they are **טהור** whether they are in **כלים** or in the ground.

13

ברייטא
that supports **רב**
WATER & BLOOD
ARE טהור
Whether in **כלים** or in the ground

14 אמר **רב פפא** אפילו **למ"ד** **טומאת** משקין דאורייתא - משקי בית מטבחיא הלכתא גמירי לה - **טמא** even on a דאורייתא level, **טמא** even on a דאורייתא level, because the exclusion is **מסיני** הלכה למשה מסיני. Rav Papa disagrees with the **גמרא** on the previous Daf where we said that **טומאת** משקין must be **מדרבנן**, because the exclusion of **משקי** בית מטבחיא is **מדרבנן**, and the **רבנן** can only exclude something which is originally **מדרבנן**. The **רבנן** cannot be **איסור** דאורייתא מתיר an דאורייתא מתיר.

14

אמר **רב פפא**
אפילו **למ"ד**
טומאת משקין דאורייתא
משקי בית מטבחיא
מדרבנן
טומאת משקין דאורייתא
משקי בית מטבחיא
הלכתא גמירי לה

15 We had a **ברייטא** on **טז** דף **טז**, which said that **ר' יהודה** holds - **טומאת** משקין **לטמא** **טומאת** כלים דאורייתא - liquids can be **טמא** **כלים** on a דאורייתא level, and that is why if we have a **ספק** whether a **כלי** had come into contact with a **טמא** liquid, we assume the **כלי** to be **טמא**.

15

ברייטא:
ר' יהודה
טומאת משקין **לטמא** **טומאת** כלים
דאורייתא
If we have a **ספק**:
if a **כלי** came into contact
with a **טמא** LIQUID
The **כלי** is **טמא**

16 The Gemara asks that in another ברייתא R' Yehuda holds that if liquid touched the outside of a כלי, its inside does not become טמא, whereas if a שרץ touches the outside of a כלי the inside also becomes טמא - apparently because טמא - and if it touches any part of a כלי - exterior or interior - the entire כלי becomes טמא. טמא - and only the exterior - and not the interior - becomes טמא. The Chachamim wanted to make a היכר - a noticeable distinction between a כלי that is טמא טמא מדאורייתא or only מדרבנן so that תרומה that is only מדרבנן will not be burned.

16

? ברייתא:
ר' יהודה

<p>If Liquid touched OUTSIDE of a כלי</p> <p>INSIDE not טמא</p> <p>טומאת חטאת דרבנן</p>	<p>If a שרץ touched OUTSIDE of a כלי</p> <p>טמא is INSIDE</p> <p>טומאת חטאת דאורייתא</p>
--	--

To make a היכר between דרבנן and דאורייתא so that תרומה that is מדרבנן will not be burned

17 At first the Gemara wants to distinguish between liquids that became טמא by touching a שרץ, which would be able to be טמא מכלי מדאורייתא, and liquids that became טמא from touching טמא hands, which would only be מדרבנן טמא, because the טמא hands are only מדרבנן טמא.

However, this explanation does not coincide with the language of the Braisa.

The Gemara therefore concludes;
חזר בו רבי יהודה - R' Yehuda retracted his original position, and now holds that liquids can only be מדרבנן טמא.

17

<p>Liquids that became טמא by a שרץ</p> <p>טמא מכלי דאורייתא</p>	<p>Liquids that became טמא from hands</p> <p>טמא מכלי דרבנן</p>
--	---

✗

This explanation does not coincide with the language of the Braisa

THE GEMARA CONCLUDES:
חזר בו רבי יהודה